

คู่มือการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูล

โครงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมตามมาตรการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2565

1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักการที่สำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ โดยได้มีการบัญญัติถึงสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น สิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง สิทธิการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อีกทั้งจะทำให้ปัญหา และความต้องการของประชาชนได้รับการตอบสนองด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นการส่งเสริมให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งท้ายที่สุดแล้วการเมืองในภาคประชาชนที่เข้มแข็ง จะช่วยส่งเสริมและรักษาระบอบประชาธิปไตยในประเทศให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมตามมาตรการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2565 เพื่อให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้ในการติดตาม ประเมินผล และวางแผนกำหนดนโยบาย/กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีในสภาพแวดล้อมของประเทศที่มีความสงบเรียบร้อย

ซึ่งในการสำรวจนี้ได้มีการผนวกข้อถามการสำรวจการรับฟัง/รับชมรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2565 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาสื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อวิทยุโทรทัศน์ สำหรับประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารนโยบายจากภาครัฐสู่ประชาชน

2. คุ้มครอง ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ

3. การเลือกตัวอย่าง

กลุ่มระเบียบวิธีสถิติ (กรว.) ได้กำหนด EA ตัวอย่างของโครงการ ตามเอกสารข้อชี้แจงการเลือกตัวอย่าง

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไปทำการสัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ ครัวเรือนละ 1 ราย ให้กระจายตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน และรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน โดยใช้เครื่อง Tablet

5. คาบเวลาการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 11 - 25 สิงหาคม 2565

6. การส่งไฟล์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

เจ้าหน้าที่สามารถดาวน์โหลดโปรแกรมแบบสอบถามบนระบบ ODK ได้ภายในวันที่ 10 สิงหาคม ๒๕๖๕ และให้ตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วน ก่อนส่งเข้าส่วนกลาง โดยใช้เมนูส่งแบบสำรวจที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ข้อมูลที่ส่งสมบูรณ์จะถูกจัดเก็บรวบรวมอยู่บนเครื่อง Server ของระบบ ODK

โปรแกรมที่พัฒนาด้วยระบบ ODK จำเป็นต้องเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเฉพาะช่วงที่ดาวน์โหลดโปรแกรมแบบสอบถาม และส่งไฟล์ข้อมูลขึ้น Server เท่านั้น ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลไม่จำเป็นต้องเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต สามารถดาวน์โหลดเอกสารประกอบการใช้งานโปรแกรมได้ที่เว็บไซต์ <http://webintranet.nso.go.th> ->ศท.-> กพจ.-> หัวข้อ<ODK> การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมตามมาตรการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2565

7. คำอธิบาย

1) รูปแบบรายการที่ต้องการรับฟังของสถานีวิทยุ มีรายละเอียดดังนี้

1. พุดคุยกับผู้ฟัง (Phone in) หมายถึง การเปิดสายให้ผู้ฟัง โทรศัพท์เข้ามาพุดคุยในรายการ
2. สนทนา หมายถึง ผู้ดำเนินรายการ 1 คน พุดออกอากาศ หรือผู้ดำเนินรายการ 2 คนขึ้นไป นำเสนอข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันผ่านการสนทนาระหว่างผู้ดำเนินรายการและผู้ที่เป็นแขกรับเชิญในรายการ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์หรือปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาและแสวงหาทางออกที่เป็นไปได้
3. สัมภาษณ์ หมายถึง การกำหนดประเด็น/เนื้อหา แล้วเชิญผู้เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวมาสัมภาษณ์ในรายการ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์หรือปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาและแสวงหาทางออกที่เป็นไปได้

2) รูปแบบรายการที่ต้องการรับชมของสถานีวิทยุโทรทัศน์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ถ่ายทอดสด หมายถึง พิธีกร/ผู้บรรยาย บรรยายบรรยายภาพของการถ่ายทอดสด ซึ่งเป็นรายการที่ไม่ได้ปรากฏในผังรายการตามปกติ อาจเป็นการสร้างขึ้น หรือถ่ายทอดออกอากาศจากเหตุการณ์จริง หรืออาจออกอากาศเป็นวาระที่ไม่ต่อเนื่อง เช่น งานพระราชพิธี แห่กีฬา งานสัมมนา งานประชุม เป็นต้น
2. รายงานข่าว หมายถึง ผู้ดำเนินรายการ รายงานข่าว/ข้อเท็จจริง จากสถานที่จริง
3. เล่าข่าว หมายถึง ผู้ดำเนินรายการนำเนื้อหาข่าวมาเล่าให้ผู้รับชมหรือผู้รับฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยยึดโยงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เป็นข่าว ซึ่งจะต้องปราศจากอคติหรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้ดำเนินการ
4. สนทนา/สัมภาษณ์ หมายถึง รายการที่มีการนำเสนอข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันผ่านการสนทนาระหว่างผู้ดำเนินรายการและผู้ที่เป็นแขกรับเชิญในรายการ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์หรือปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาและแสวงหาทางออกที่เป็นไปได้

3) ประเภทรายการที่ต้องการรับฟัง/รับชม มีรายละเอียดดังนี้

1. รายการข่าวสาร ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันหรือเหตุการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นสาธารณะและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบรายการข่าว เล่าข่าว และวิเคราะห์ข่าว รายการสนทนาปัญหาเหตุการณ์ปัจจุบัน และรวมถึงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีความคิดเห็นโต้แย้งกันในสังคม ประเด็นทางการเมืองทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ ซึ่งไม่รวมเนื้อหาที่เป็นเรื่องบันเทิง มีรายละเอียดดังนี้

- รายการข่าว ได้แก่ รายการที่นำเสนอเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยมุ่งให้เห็นองค์ประกอบในเชิงข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ในแง่ของใคร ทำอะไร หรือเกิดอะไรขึ้นที่ไหน เมื่อใด อย่างไร และผลกระทบของเหตุการณ์ดังกล่าว โดยอยู่บนพื้นฐานทางจริยธรรมด้านวารสารศาสตร์

- รายการเล่าข่าว ได้แก่ รายการที่นำเนื้อหาข่าวมาเล่าให้ผู้รับชมหรือผู้รับฟังเข้าใจได้มากขึ้น โดยยึดโยงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เป็นข่าว ซึ่งจะต้องปราศจากอคติหรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการ โดยให้อยู่บนพื้นฐานทางจริยธรรมด้านวารสารศาสตร์

- รายการวิเคราะห์ข่าว ได้แก่ รายการที่นำเสนอข่าวด้วยการเจาะลึกข้อมูล การตรวจสอบถึงที่มาองค์ประกอบของปัญหา หรือปรากฏการณ์ที่เป็นข่าวอย่างรอบด้านและลุ่มลึก เพื่อเป็นฐานสำหรับความเข้าใจและการอภิปรายอย่างมีเหตุผลในประเด็นข่าวดังกล่าว โดยให้อยู่บนพื้นฐานทางจริยธรรมด้านวารสารศาสตร์

- รายการสนทนาปัญหาเหตุการณ์ปัจจุบัน ได้แก่ รายการที่นำเสนอข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบันผ่านการสนทนาระหว่างผู้ดำเนินรายการและผู้ที่เป็นแขกรับเชิญในรายการ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์หรือปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาและแสวงหาทางออกที่เป็นไปได้ โดยให้อยู่บนพื้นฐานทางจริยธรรมด้านวารสารศาสตร์

2. **รายการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย** ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการปกครองและระบบสังคมที่ให้หลักประกันพื้นฐานสำหรับสิทธิเสรีภาพ โดยเฉพาะเสรีภาพในการแสดงออก สิทธิทางการเมือง สิทธิมนุษยชน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ทั้งที่ผ่านการเลือกตั้งและการเคลื่อนไหวของภาคประชาชน การกระจายอำนาจส่วนท้องถิ่น ธรรมนูญขององค์กรภาครัฐ และองค์กรอิสระ และการสร้างความเท่าเทียมในสังคมและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. **รายการส่งเสริมการศึกษา จริยธรรม ศิลปะ วัฒนธรรม** ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมค่านิยม การประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม และสำนึกเกี่ยวกับความถูกต้องและผิดบนบรรทัดฐานและมาตรฐานทางพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม หรือเพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์ผลงานด้วยฝีมือและทักษะเฉพาะ ตลอดจนเพื่อส่งเสริมวิถีการดำเนินชีวิต และการแสดงออกผ่านภาษา ดนตรี วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม การละคร การแสดงพื้นบ้าน และวัฒนธรรมนิยาม

4. **รายการให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม** ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดสรรทรัพยากร การผลิต การจำหน่ายแจก การบริโภค และการใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ในสังคมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่มคนในสังคม ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในด้านต่าง ๆ การสร้างความพร้อมและเสริมศักยภาพให้คนในสังคม ทั้งในด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา จิตใจ คุณธรรม การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตในสังคมในทุกชั้นตอนของชีวิต การให้ความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า อากาศ ดิน น้ำ แร่ธาตุ เป็นต้น

5. **รายการเด็กและเยาวชน** ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในระบบ วิถีคิด ความรู้ในเรื่องวิชาการ ตลอดจนความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ การพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต การเรียนรู้ ยอมรับ เข้าใจ และชื่นชมความหลากหลายในสังคม หรือการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งต้องไม่มีเนื้อหาที่แสดงออกถึงพฤติกรรมด้านความรุนแรง เรื่องทางเพศและภาษา

6. **รายการท้องถิ่น** ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการและความสามารถหรือศักยภาพของท้องถิ่น เปิดโอกาสให้คนในสังคมหรือท้องถิ่นได้แสดงออก และอนุรักษ์และพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรม ท้องถิ่น หรือเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น และการนำประเด็นปัญหาในท้องถิ่นมาถกเถียงเพื่อหาทางออก

7. **รายการวิทยาศาสตร์และสุขภาพ** ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต กระบวนการที่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ การใช้เหตุผลและการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ เทคโนโลยี นวัตกรรม การเสริมสร้างภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจของคนในสังคม ตลอดจนการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยไปสู่ภาวะดังกล่าว

8. **รายการกีฬา** ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับประเภทของกีฬา ส่งเสริม พัฒนาการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพที่ดีรวมทั้งส่งเสริมการมีน้ำใจนักกีฬาและการเคารพกติกา และให้รวมถึงรายการถ่ายทอดกีฬาและรายการปิกนิก (หรือที่นิยมเรียกว่ารายการวารีตี้ : Variety Programme) เกี่ยวกับกีฬา

9. **รายการข่าวสารและบันเทิง** ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอเนื้อหาอันผสมผสานกันระหว่างรายการข่าวสารและรายการที่ให้ความสำราญและความเพลิดเพลิน และรวมถึงประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจ เช่น ข่าวดารา ข่าวบันเทิง เป็นต้น

10.รายการบันเทิง ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ความสำราญ ความเพลิดเพลิน ความพึงพอใจแก่ผู้รับชม ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบเกมโชว์ ทอล์คโชว์ หรือวาไรตี้ แต่ไม่รวมถึงรายการที่ขายสินค้าและบริการ

11.รายการพิเศษ ได้แก่ รายการที่ไม่ได้ปรากฏในผังรายการปกติ ซึ่งอาจเป็นการสร้างขึ้น หรือถ่ายทอดออกอากาศจากเหตุการณ์จริงก็ได้ หรืออาจออกอากาศเป็นวาไรตี้ที่ไม่ต่อเนื่อง

12.รายการเพลง ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอภาพและเสียง อันเกิดจากเครื่องดนตรีเสียงร้องในจังหวะ ทำนอง และการเรียบเรียง ที่แสดงออกถึงสุนทรียะและอารมณ์

13.รายการภาพยนตร์ ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอภาพและเสียง หรือภาพเพียงอย่างเดียว ซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็นภาพเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ หรือเป็นการแสดงหรือสร้างขึ้นจากจินตนาการของผู้สร้างก็ได้

14.รายการตลก ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอเนื้อหาอันน่าขบขัน ชวนหัว และเบาสบาย

15.รายการละคร ได้แก่ รายการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอเรื่องราวผ่านตัวละครอันเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ความขัดแย้ง และธรรมชาติของมนุษย์ โดยการใช้การแสดงและบทสนทนา

16.รายการภาพยนตร์สารคดี ได้แก่ รายการภาพยนตร์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริงหรือประวัติศาสตร์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม โดยอาศัยแหล่งข้อมูลทางเอกสารหรือแหล่งข้อมูลบุคคลที่เป็นทางการ วิชาการ หรือสามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้

8. การเสนอผล

- การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมตามมาตรการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2565 เสนอผลการสำรวจในระดับกรุงเทพมหานคร ภาค 6 ภาค และทั่วประเทศ ในรูปร้อยละ
- การสำรวจการรับฟัง/รับชมรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2565 เสนอผลการสำรวจในระดับกรุงเทพมหานคร เขต สปข. 8 เขต และระดับทั่วประเทศ ในรูปร้อยละ

9. การเบิกจ่ายงบประมาณ เบิกโดยวิธีการเขียนแบบใบเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2565 งบรายจ่ายอื่น (ค่าใช้จ่ายในการจัดทำโครงการประเมินความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง) ผลผลิตข้อมูลสถิติ กิจกรรมหลักจัดทำข้อมูลสถิติ กิจกรรมย่อยวางแผนและออกแบบโครงการ

หมายเหตุ :

- สอบถามเกี่ยวกับการบันทึกแบบสอบถาม ติดต่อกลุ่มสถิติเพื่อการบริหารงานภาครัฐ 2 (กปร.2) กองสถิติสารสนเทศ (สม.) โทร. 0-2142-1276 GIN Phone 10-100-4287
- สอบถามเกี่ยวกับระเบียบวิธีสถิติ ติดต่อกลุ่มระเบียบวิธีสถิติ (คุณเบญจวรรณ ระหงษ์) โทร. 0-2141-7420 GIN Phone 10-100-4156
- สอบถามเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการใช้เครื่อง Tablet และโปรแกรมการบันทึกข้อมูล ติดต่อกลุ่มพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูล (คุณศุพล ตั้งสุภจรรย์นุกุล) ศท. โทร. 0-2142-1328 GIN Phone 10-100-4103, e-mail : datproc1@nso.mail.go.th และไลน์กลุ่ม NSO+ODK